

PATVIRTINTA
Vilniaus lopšelio-darželio „Giraitė“
vaduojančios direktorių
direktoriaus pavaduotojos ugdymui
2019-05-08 įsakymu Nr. V–30

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „GIRAITĖ“ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus lopšelyje-darželyje „Giraitė“ tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą darželyje, krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą bei Vilniaus m. psichologinės-pedagoginės tarnybos (toliau – PPT) funkcijas, institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo darželyje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

- 2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas darželyje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;
- 2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

3. Krizių valdymo darželyje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra darželyje vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), darželyje krizės valdymo komanda, PPT, jungtinės psichologų krizių įveikos grupės (toliau – Jungtinė grupė), kitos švietimo ir sveikatos sistemos įstaigos.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

- 4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;
- 4.2. **krizė mokykloje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę darželyje bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: bendruomenės nario mirtis, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme darželyje, susišaudymas darželyje, gaisras darželyje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt;
- 4.3. **krizės valdymas darželyje** – veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, VGK ir PPT siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, darželio bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą darželio bendruomenės narių saugumu ir pan.;
- 4.4. **krizių valdymo darželyje komanda** (darželio komanda) – darželyje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;
- 4.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

II. KRIZIŲ VALDYMO DARŽELYJE ORGANIZAVIMAS

5. Darželio komandos paskirtis – įvykus krizei darželyje (toliau – Krizė) atkurti įprastą mokyklos bendruomenės veiklą, užtikrinti Krizės paveiktiems darželio bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį.

6. Darželio komanda sudaryta iš 5 narių. Darželio komandai vadovauja darželyje direktoriaus pavaduotoja ugdymui. Darželio komandą sudaro: darželio komandos vadovas, narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą. Darželio komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas turi atlikti skirtingi asmenys.

7. Darželio komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys darželio administracijos darbuotojai, auklėtojai ir / ar pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas). Darželio komandos nariai gali būti ir VGK nariais. Darželio komandos sudėtį tvirtina darželio vadovas.

8. Darželio komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

8.1. kartu su VGK parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – krizės valdymo veiksmų planas) (priedas Nr.1);

8.2. įvykus krizei kartu su VGK konsultuojasi su darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinant darželio turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, esant būtinybei, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

8.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

8.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numatyti postvencinius veiksmus....

9. Darželio komandos narių funkcijos:

9.1. darželio komandos vadovas:

9.1.1. numato, kad, nesant kurio nors darželio komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas darželio darbuotojas;

9.1.2. vadovauja darželio komandos darbui;

9.1.3. inicijuoja darželio komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Darželio komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniais klausimams darželio komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminarui krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

9.1.4. užtikrina, kad darželio komandos nariai įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

- 9.1.5. užtikrina, kad darželio komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;
- 9.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);
- 9.1.7. įvykus krizei, susisiekiama su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta darželio bendruomenei (darželio administracijai, auklėtojams, ugdytiniams, ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams));
- 9.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę darželio komandą ir VGK;
- 9.1.9. informuoja darželio administraciją ir auklėtojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę darželio darbuotojams. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;
- 9.1.10. ugdytinio ir (ar) darželio darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;
- 9.1.11. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

9.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

- 9.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją darželyje (labiausiai krizės paveiktus darželio bendruomenės narius, bendrą darželio bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir darželio vidinius resursus, reikalingus psichologinės pagalbos teikimui;
- 9.2.2. bendradarbiaudamas su darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija organizuoja psichologinės pagalbos darželio bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);
- 9.2.3. labiausiai krizės paveiktiems darželio bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą darželio bendruomenės nariams (renkia pokalbius su darželio bendruomenės nariais, konsultuoja darželio bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

9.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

- 9.3.1. reguliariai atnaujina darželio komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą darželio komandos nariams ir darželio bendruomenei;
- 9.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas darželio bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją darželio komandos vadovui;
- 9.3.3. konsultuoja darželio komandos vadovą, auklėtojus, kaip informuoti apie krizę ugdytinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir žiniasklaidą;

9.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

9.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

9.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme darželio bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių darželio bendruomenės narių saugumą, ir informuoja darželio komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

9.5. narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą:

9.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei darželio bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus darželio bendruomenės narius, inicijuoja pirmos pagalbos teikimą ir informuoja darželio komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmai pagalbai suteikti;

9.5.3. numato vietą (-as) mokykloje, kur galėtų būti teikiama pirmoji pagalba;

9.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

10. Darželyje Krizės komanda numato preliminarų veiksmų planą, įvykus Krizei:

10.1. Nedelsiant po įvykio:

- sukviesti Krizių komandą, prisiminti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę;
- sukviesti pedagogų pasitarimą, kurio metu instruktuoti auklėtojus apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją vaikams;
- pateikti rekomendacijas, kaip padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvykį;
- priminti pagrindines Krizių komandos narių ir auklėtojų funkcijas;
- suteikti informaciją apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;
- suteikti neatidėliotiną pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;
- pirmosios dienos pabaigoje aptarti pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus.

10.2. Kitą dieną:

- organizuoti tolesnį pagalbos teikimą darželio bendruomenės nariams;
- vykdyti šviečiamąją veiklą, slopinti gandus;
- aptarti tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;
- dienos pabaigoje aptarti pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus.

10.3. Vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:

- organizuoti trumpus esamos situacijos aptarimus;
- tęsti numatytą pagalbos priemonių įgyvendinimą.

10.4. Krizių komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, darželio krizės valdymo veikla nutraukiama.

10.5. Darželio Krizės komanda, įgyvendinusi krizės valdymo darželio plane numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo darželyje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus bei koreguoja krizės valdymo darželyje veiksmų planą.

11. Visi pagalbą krizinėje situacijoje darželiui teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.